

МОЗОЛЬ Катерина Олександрівна
здобувач вищої освіти ННІ права
та підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції

НАГОРНА Олена Олександрівна
старший викладач кафедри цивільного
права та процесу Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Слід зазначити, що надання та споживання фінансових послуг є одними із найважливіших аспектів життя людей та бізнесу. Вони мають величезний вплив на економіку та суспільство в цілому. Для забезпечення ефективного управління фінансами та відповідності вимогам ринкових умов, ключовим елементом стає укладення договорів про надання фінансових послуг. Ці угоди стають фундаментальним інструментом взаємодії між сторонами, що забезпечують необхідність фінансового планування, ризикового управління та забезпечення фінансової стійкості.

Фінансові послуги включають різні види послуг, такі як банківські послуги, інвестиційні послуги, страхування, пенсійне забезпечення та багато іншого. Вони надаються як фізичним особам, так і юридичним особам і відіграють ключову роль в управлінні фінансами та ризиковому управлінні.

У зв'язку з цим виникла потреба у науковому осмисленні цього нового для нашої країни правового явища, визначення його витоків, правової природи, місця і українській правовій системі, позначення перспектив подальшого розвитку. Одночасно виникла необхідність вивчення практики застосування споживчого законодавства (законодавства про захист прав споживачів) та виданих відповідно до нього інших правових актів, виявлення їх прогалин і, як наслідок, необхідність намітити шляхи подальшого вдосконалення, підвищення ефективності правового регулювання споживчих відносин. Як чітко помічено проф. А.Л. Маковським, «...вітчизняна цивілістична думка, яка має відігравати визначальну роль і у викладанні громадянського права, і у підготовці цивільних законів, і у напрямку правозастосовної практики, в останні роки опинилася перед необхідністю перегляду багатьох кардинальних положень своєї доктрини, поширення її на нові галузі відносин, пошуку рішень великої кількості нових для неї дуже непростих проблем» [1].

Однією з таких проблем слід вважати визначення послуги у цивільному праві, загалом, та фінансової послуги, зокрема.

Нині у доктрині не склалося єдиної думки щодо визначення поняття «послуга».

Так, Амеліна А.С. вважає: «Послуга – це економічне відношення, що виникає з приводу результатів праці, що створює споживчі вартості, що виявляються у формі корисної дії товару (речі) чи самої діяльності задоволення конкретних, розумних потреб людини» [2].

Викладені позиції у доктрині, а також легітимні конструкції не дають чіткого уявлення про цей об'єкт цивільних прав. Слід погодитись із С.В. Халудорової, яка виділяє низку ознак, властивих послугі як такої: 1) послуга – це специфічна форма економічних відносин; 2) послуга є діяльністю, тобто сукупністю цілеспрямованих дій, вкладених у досягнення певної мети; 3) послуга задовольняє потреби людини; 4) послуга є корисною дією; 5) послуга може мати творчу, ексклюзивну спрямованість; 6) послуга немає матеріального здійснення і невіддільна від особистості виконавця; 7) послуга має моментальну споживаність, неформалізованість якості [1].

Таким чином, стає очевидним, що визначення фінансових послуг у цивільноправовому аспекті пов'язане з вирішенням питання про їх галузеву належність, можливість їх аналізу в рамках науки цивільного права.

ЦК України відсутні окремі положення щодо договору про надання фінансових послуг. Звертаючись до спеціального законодавства, а саме – до діючого Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 р. [2] та Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» від 14.12.2021 р. [3] слід зазначити, що вказані закони не містять визначення поняття договору про надання фінансових послуг.

Крім того, для вивчення договору про надання фінансових послуг, окрім вищевказаного Закону, необхідно також застосовувати й деякі інші законодавчі акти, зокрема Закони України «Про страхування», «Про банки і банківську діяльність», «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю», «Про платіжні системи та переказ грошей в Україні». І це не вичерпний список.

Отже, проаналізувавши вищевикладене, варто зазначити, що договори про надання фінансових послуг здебільшого є двосторонніми, а тому дві сторони мають право відмовитися від правочину лише за взаємною згодою сторін.

1. Старинський М.В., Ж.В. Завальна. Новації в правовому регулюванні договорів про надання фінансових послуг. 2021.

2. Амеліна А.С. Особливості договорів про надання фінансових послуг. 2019

3. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: закон України від 12.07.2001, із змін. та допов. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>

4. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України № 1953-Іванов В.В. Общие вопросы теории договора. М.: Эдиториал УРСС, 2000. 158 с.